

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

III МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

**Місце проведення: Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Association of Universities of Ukraine
Odessa Regional State Administration
Odessa City Council
Odessa Regional Advanced Training Institute for Teachers
Education and Culture Centre «Confucius Institute»**

**SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER K. D. USHYNsky**

**THIRD INTERNATIONAL CONGRESS
«GLOBAL CHALLENGES OF PEDAGOGICAL EDUCATION
IN ACADEMIC SPACE»**

18-21 May 2017

South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky
26, Staroportofrankivska Str.

Odessa
2017

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського
(протокол № 11 від 27 квітня 2017 року)

Укладачі:

Чебикін Олексій – доктор психологічних наук, академік НАПН України (голова)
Ананьєв Антон – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Андрющенко Віктор – доктор філософських наук, академік НАПН України (Україна)
Богущ Алла – доктор педагогічних наук, академік НАПН України (Україна)
Білова Наталія – кандидат педагогічних наук, приват-професор (Україна)
Балуба Ігор – кандидат історичних наук, начальник відділу педагогічної та післядипломної освіти Міністерства освіти і науки України (Україна)
Бідний Григорій – професор Університетського коледжу м. Нью Джерсі (США)
Богданова Інна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Гаєвець Яна – кандидат педагогічних наук, викладач (Україна)
Гайжугіс Альгірдас – габілітований доктор гуманітарних наук, академік, член-кореспондент Академії наук Литовської республіки (Литва)
Дін Сін – PhD, координатор Освітньо-культурного центру КНР «Інститут Конфуція» (Китай)
Джангулашвілі Леван – професор (Грузія)
Джуринський Петро – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Долинський Борис – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жаровцева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жук Олександр – доктор педагогічних наук, професор (Білорусь)
Задорожна Любов – кандидат філософських наук, заступник директора Одеського обласного інституту вдосконалення вчителів (Україна)
Койчева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Копусь Ольга – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Курлянд Зінаїда – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Мартінова Раїса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Музиченко Ганна – доктор політичних наук, професор (Україна)
Наумкіна Світлана – доктор політичних наук, професор (Україна)
Осипова Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Пальшкова Ірина – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Попова Олександра – кандидат педагогічних наук, доцент (Україна)
Саннікова Ольга – доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України (Україна)
Симоненко Світлана – доктор психологічних наук, професор (Україна)
Скворцова Світлана – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Тарасенко Ольга – доктор мистецтвознавства, професор (Україна)
Хмель Наталя – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Яковлева Марина – кандидат психологічних наук, доцент (Україна)

Усі матеріали друкуються в авторській редакції.

Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали
Г 54 III Міжнародного Конгресу (м. Одеса, 18-21 травня 2017 року) / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 678 с.

ISBN 978-966-916-275-5

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародного Конгресу «Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі», присвяченого узагальненню педагогічних, психологічних та соціально-політичних аспектів підготовки сучасного вчителя; системі формування духовного та інтелектуального потенціалу сучасної молоді; перспективним психолого-педагогічних концепціям підготовки вчителя в системі університетської освіти; інноваційним авторським педагогічним технологіям.

Збірник рекомендовано для широкого кола фахівців, які цікавляться проблемами педагогічної освіти.

УДК 378.4:37.015.3+001
ББК 74+72я43

Іменно така реакція на излагаемые проблеми способствує пробудженню, а в дальньому і закріпленню в свідомості розуміння того, що в силу розвитку соціально-економічних процесів і продуктивних сил ускладнюється взаємодія людини з природою, що порушення або зміщення будь-якого ланки в природних суспільствах в результаті такого взаємодія неминусово сказується на людях, навіть якщо це ланка не включено в сферу їх безпосередньої продуктивної або побутової діяльності. Тільки усвідомив і почувавши все це, людина починає розуміти своє місце і роль в оточуючому його світі і значення природоохоронної пропаганди, як частини екологічного виховання і освіти. Закладати ці знання необхідно з раннього віку, дотримуючи послідовність в їх засвоєнні, починаючи з дошкільних закладів, використовуючи екологічні знання на різних уроках в школі і логічно завершуючи в вищих навчальних закладах.

Поэтому підготовка кваліфікованих фахівців будь-якого профілю повинна включати в себе і інформаційну екологічну складову, яку вони зможуть використовувати в практичній роботі. Достигаючи поставленої мети, можна бути впевненим в тому, що прослуханий курс екології не буде звичайним «прохідним» курсом, а буде сприяти розвитку екологічного мислення людини во всіх видах і проявах його діяльності, що особливо важливо для шкільного вчителя будь-якого профілю.

АДАПТАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УЧНІВ 8-9 РОКІВ У ДИНАМІЦІ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Подгорна В. В., Майлатова М. С.
Університет Ушинського, Україна

Сьогодні досліджується тісний зв'язок між здоров'ям дитини та можливостями опанування освітньої програми сучасними школярами (А. В. Костенко, 2007; І. А. Тюх, 2009; Н. В. Москаленко, 2011; І. В. Хрипко, 2012). Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується активним впровадженням у процес навчання різноманітних педагогічних інновацій без урахування індивідуальних психофізіологічних особливостей дітей, їх віку, стану здоров'я, особливостей індивідуальної адаптації до процесу навчання [3; 6]. Система сучасного навчання у школі вимагає відповіді на багато запитань, що виникають у педагогів, лікарів та батьків дітей різного віку [5]. Можна багато говорити про ефективність і корисність освітнього процесу, але важко ігнорувати той факт, що більшість дітей закінчують школу з різноманітними захворюваннями, що формуються в період їхнього навчання.

Було обстежено 37 молодших школярів 8-9 років (серед яких 21 хлопчиків та 16 дівчинки) ЗОШ № 82, м. Одеси. У цій школі, як і в усіх інших, спостерігається висока інтенсифікація навчального процесу за рахунок істотного відновлення змісту освітніх програм, форм і методів навчання. У той же час навчальна діяльність, як показують дослідження, здебільшого залишається неадаптованою до особливостей розвитку і стану здоров'я сучасних школярів.

Серцево-судинна система є індикатором адаптаційних можливостей організму, рівень її функціонування можна розглядати як провідний показник, що відображає рівновагу організму і середовища, в тому числі й освітнього [1; 2; 4].

Для оцінки рівня функціонування системи кровообігу та визначення її адаптаційного потенціалу нами був використаний індекс функціональних змін за Р.М. Баєвським і співавторами [2]:

$$AP = 0,011 \times ЧСС + 0,014 \times АД \text{ сист} + 0,008 \times АТ \text{ діаст} + 0,014 \times В + 0,009 \times m - 0,009 \times h - 0,27.$$

Де: АП – адаптаційний потенціал; ЧСС – пульс; АТ – артеріальний тиск; m – маса тіла; h – довжина тіла; В – вік.

Для оцінки адаптаційного потенціалу використовується термінологія теорії адаптації: «задовільна адаптація», «напруження механізмів адаптації», «незадовільна адаптація», «зрив адаптації» (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка адаптаційних можливостей рівня здоров'я за Р. М. Баєвським

Адаптаційний потенціал	Функціональний стан	Група здоров'я	Рекомендації
Нижче 2,60	Задовільна адаптація	I	Загальні оздоровчі заходи
2,60-3,09	Напруження механізмів адаптації	II	Оздоровчі і профілактичні заходи
3,10-3,49	Незадовільна адаптація	III	Профілактичні і лікарські заходи
3,50 і вище	Зрив адаптації	IV	Лікарські заходи

Дані розподілу рівнів адаптаційного потенціалу серед молодших школярів представлені на рисунку 1.

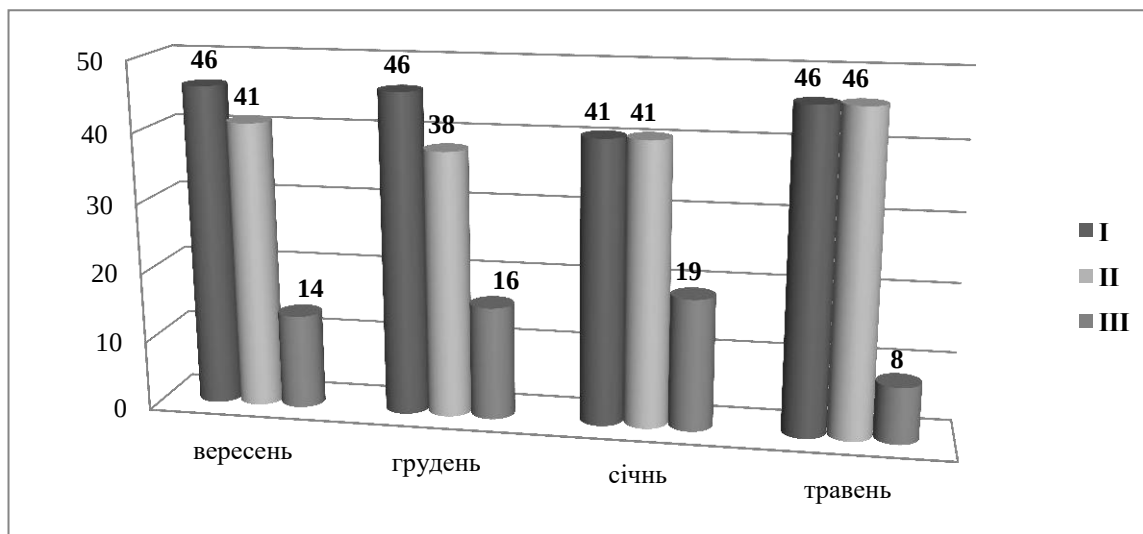

Рис. 1. Рівень адаптаційного потенціалу молодших школярів протягом навчального року (%), де I – задовільна адаптація; II – напруження механізмів адаптації; III – незадовільна адаптація

Аналіз отриманих даних показав, що серед молодших школярів впродовж всього навчального року «зриву адаптації» не спостерігалось, а в 46% учнів відмічалась «задовільна адаптація». Кількість випадків «задовільної адаптації» незначно знизилась в січні – до 41%. Слід зазначити, що «незадовільна адаптація» була визначена: на початку року – у 14% випадків; наприкінці першого семестру – у 16%; на початку другого семестру – у 19%; наприкінці навчального року (в травні) цей рівень зменшився до 8% випадків.

Встановлено, що протягом навчального року адаптаційний потенціал змінюється під впливом факторів освітнього середовища. Тенденція до збільшення адаптаційного потенціалу молодших школярів (зниження випадків «незадовільної адаптації» з 14% до 8%) говорить про адекватність застосування педагогічних технологій. Але само існування даного рівня вказує на необхідність впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховальний процес молодших школярів.

Література

1. Агаджанян Н.А. Функциональные резервы организма и теория адаптации / Н.А. Агаджанян, Р.М. Баевский, П.П. Берсенева // Вестник восст. мед., 2004. – № 3(9). – С. 4-10.
2. Баевский Р.М. Концепция физиологической нормы и критерии здоровья / Р.М. Баевский // Рос. физиол. журн. им. И.М.Сеченова, 2003. – Т. 89. – № 4. – С. 473-487.
3. Бирюкова Н.А. Здоровьесберегающие технологии в общеобразовательных учреждениях / Н.А. Бирюкова // Гигиена и санитария, 2006. – № 1. – С. 76-77.
4. Подгорна В. В. Становлення напрямків та ефективності корекційно-педагогічної діяльності в загальноосвітній школі за даними саногенетичного моніторингу / В. В. Подгорна // Наука і освіта : науково-практичний журнал. – Одеса : Південний науковий центр НАПН України, 2014. – № 4. – С. 135-141.
5. Пелепчук О. С. Связь качества атмосферного воздуха с развитием детского организма / О. С. Пелепчук // Матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Адаптаційні можливості дітей та молоді». Одеса: ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2008. – С. 362-367.
6. Савченко О. Я. Покликання початкової школи / О. Я. Савченко // Початкова школа. – 2008. – № 2. – С. 1-3.